

**ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ НОВА
ЦЕННОСТНА СИСТЕМА НА СЪВРЕМЕННОТО ГЛОБАЛНО
ОБЩЕСТВО. ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА И НАЛАГАНЕТО НА НОВИ
„БОГОВЕ“**

Иван Йотов Иванов

Докторант към катедра „Национална сигурност“ в професионално направление Обществени комуникации и информационни науки, докторска програма „Организация и управление на информационни процеси“- УНИБИТ – Университет по библиотекознание и информационни технологии - София. Тема на дисертационния труд: „Лидерство във времето на глобализма. Диктатура на популизма“.

***Резюме:** Разглеждайки глобализацията като нова социална революция на съвременното общество, възниква необходимостта от нова ценностна система. С отчитане правата на всяко човешко същество за достоен живот, е необходимо да се формулира модел от ценности върху принципите на цивилизовано изкуство на общуване в глобализиращото се общество, в което личността трябва да носи своята лична отговорност пред бъдещето на човечеството в съвременния глобализиращ се свят, и в който силата не трябва да замества правосъдието. Моралният облик на този свят би следвало да бъде поставен върху основите на свободния търговски обмен на стоки, технологии, наука, знание, информация между всички народи и хора и би реализирал идеята и философията за глобализацията на човечеството като перспектива за развитието на обществото и на човешкия род.*

***Ключови думи:** Глобализация, социална революция, ценностна система, търговски обмен, знание.*

**HUMAN RIGHTS AND THE NEED FOR A NEW VALUE SYSTEM
OF THE MODERN GLOBAL SOCIETY. GLOBALIZATION AND THE
IMPOSITION OF NEW “GODS”**

Ivan Yotov Ivanov

PhD student at the Department of National Security in the professional field of Public Communications and Information Sciences, doctoral program "Organization and Management of Information Processes" - UNIBIT - University of Library Science and Information Technology - Sofia. Topic of the dissertation:

"Leadership in the age of globalism. A dictatorship of populism. "

***Summary:** Considering globalization as a new social revolution of modern society, the need for a new value system arises. Taking into account the rights of every human being to a dignified life, it is necessary to formulate a model of values on the principles of civilized art of communication in a globalizing society, in which the individual must bear personal responsibility for the future of humanity in today's globalizing world, and in which force must not replace justice. The moral image of this world should be based on the free trade of goods, technology, science, knowledge, information between all peoples and peoples and would realize the idea and philosophy of globalization of mankind as a perspective for the development of society and human beings.*

***Key words:** Globalization, social revolution, value system, trade exchange, knowledge*

Приемайки, че неповторимата и вечна човешка душа е частица от вселенския божествен дух, се признава индивидът като личност. А на всяка личност е необходимо да се отдадат достойнство и права. Възникването на концепцията за правата на човека води до идеята, че човек сам по себе си има морална стойност и човешкият живот има морална цел, а не животинска.

В днешното глобално общество, изхождайки от теологията и философията, и приемайки божественото право с другите да се отнасяме така, като искаме те да се отнасят към нас, дори когато поведението и действията им не отговарят на този идеал, е необходимо да се формулира и формира модел от ценности, които да откликнат на новите общочовешки нужди.

В „Наръчник за обучение по правата на човека за младежи“ на Съвета на Европа¹ са посочени най-значимите от човешките права, които излизат на преден план в светлината на глобализацията:

- Правото на достойнство и липса на дискриминация, противопоставяне срещу лоши условия в областта на здравеопазването и безопасността за работниците в развиващите се страни.

- Правото на здраве, храна и подслон, нетолериране поставянето на търговски бариери пред развиващите се страни или чрез закупуване на обработваема земя в африканските и азиатските страни за производство на експортни култури или биогорива.

- Правото на работа, изключване на възможността за предислокация на промишлеността към страни с по-евтина работна ръка и където могат да се поставят по-ниски социални стандарти.

---

¹ Council of Europe, „Наръчник за обучение правата на човека за младежи“, въпрос: “Как глобализацията може да се „хуманизира“?”

- Правото на живот, остро противопоставяне на търговски споразумения, които възпрепятстват хората в бедните страни да имат достъп до лекарства.

- Правото на притежаване на собственост, нетолериране отнемането на имущество, свързано с големи инфраструктурни проекти като язовири или тръбопроводи.

- Правото на здраве и здравословна околна среда, чрез предотвратяване на концентрацията на опасните отпадъци в развиващите се страни или чрез липсата на международен консенсус за действията по отношение на промяната в климата, които да се предприемат от правителствата.

- Правото на спорт срещу вредните форми на работа и експлоатация, насочено към правителствата, толериращи вредните форми на работа, за да не изгубят интереса на чуждите инвеститори.

- Правото на местните хора на собствена култура и развитие, чрез възпрепятстване на обезлесяването и силното замърсяване, което разрушава районите, в които местните общества са живели, промишлената експлоатация на техните земи и експроприацията.

Разглеждайки определения за върховен и вечен символ на свободата и основополагащия за възникването на свободното съвременното общество документ Магна Харта² можем да кажем, че само отделни части звучат в съответствие с моралните норми за свобода на личността като:

---

² Великата харта на свободите (Магна Харта) – първият документ, установяващ принципа на върховенство на правото. Приета на поляната Рънимийд, близо до Лондон и подписана на 15.06.1215г. от английският крал Джон Безземни . Тогава се е предполагало, че Хартата ще има неограничено действие напред С него се гарантират и защитават правата и интересите на феодалната аристокрация, бароните и гражданите от действията на представителите на кралската власт. Това е първият документ в английската история, който ограничава кралската власт и представлява началото на демократичното конституционно право. С *Магна*

Глава 39: “Никой свободен човек няма да бъде залавян, затварян или лишаван от собственост, или свободи, или от свободно купуване, или да бъде обявяван извън закона, или изпратен в изгнание, или разорен по някакъв друг начин, нито ще тръгнем или изпратим срещу него, освен по законната присъда на равните нему или по закона на земята.“

Глава 40: “На никого няма да продаваме, на никого няма да отказваме или забавяме право и справедливост“.

Но в Хартата се говори и за васално покорство, стражи, права на феодала и управителите на имения, които от днешно време изглеждат доста анахронично. По своята същност хартата представлява договор на краля с английските барони и гарантира съблюдаване на определени права и привилегии на свободните съсловия: църквата, бароните и търговците. Тя е част от традицията на феодални договори, с които кралят дарява феодалите с права и привилегии. Великата харта е анулирана от Джон Безземни още в годината, в която е подписана, но впоследствие е потвърдена от кралете Хенри III, Едуард I и Едуард II. Магна Харта е почти забравена през XV и XVI в., но изиграва значителна роля в Английската революция, където е използвана от парламентарната опозиция, за да обоснове правото да се контролират действията на краля.

Американските законодателни актове: “Декларацията на независимост“³ от 1776 г., “Конституцията на Съединените Щати“⁴ от 1787 г.

Харта започва процес, довел до Закон за правата от 1689 (Bill of Rights) и началото на конституционната монархия в Англия.

³ „Декларацията за независимост на САЩ“ е документ приет от Континенталния конгрес на 4 юли 1776 г., обявяващ, че Тринадесетте колонии, които са във война с Великобритания от повече от година, вече не са част от Британската империя, а са „свободни и независими щати“. Написана е най-вече от Томас Джеферсън – политик, философ, революционер.

⁴ Конституцията на Съединените щати е върховният закон на САЩ. Конституцията, първоначално съставена от седем члена, очертава националната рамка на управление. Първите три члена оформят доктрината на разделението на властите. Следващите три члена описват идеите за федерализма, щатите и споделения процес на конституционните поправки

и „Хартата за правата на човека“⁵ от 1789 г. са по-радикални и по-амбициозни като документи, разглеждащи отношенията към свободата на личността. Текстът на Декларацията на независимостта: “Ние смятаме за очевидна истина, че всички хора са създадени равни, че са дарени от Създателя си с известни неотменими права“ безспорно е документ, касаещ разширяването на индивидуалната човешка свобода. Но е необходимо да се отчете фактът, че тези документи са били възприемани дълги години като съвместими с робството и са осигурявали и контролирали властта на федералните институции.

Тенденцията да се обобщават естествените или човешките права, които предшестват и не зависят от определени закони, се зараждат в революционна Европа. Парадоксалното е, че колкото по-амбициозни и всеобхватни да се приемат естествените права, толкова по-голяма е вероятността свободите да се погубят. Това в пълна сила може да се отчете във Френската „Декларация на правата на човека и гражданина“⁶ от 1789 г. Документът започва със странно и некоректно от историческа гледна точка твърдение: “невежеството, пренебрежението и презрението към правата на човека са единствените причини за обществените злини и корупцията в

---

⁵ „Хартата за правата на човека“ всъщност е „Декларация за правата на гражданите на Масачузетс“ (1780) – където за пръв път официално още в заглавието е спомената думата „права“. Тя влиза като неразделна част в Конституцията на щата Масачузетс от 1780 г.

⁶ Декларацията за правата на човека и гражданина е най-важният документ на Френската революция, определящ индивидуалните права на човека, създаден от видните общественици и политици Жилбер дьо Лафайет и Оноре Мирабо. Декларацията била приета от Националното учредително събрание на 26 август 1789 г. Първият проект на френската Декларация е по модела на американската Декларация за независимост и е представен на Учредителното събрание в първите дни след започване на работата му. Официалният документ, който категорично и недвусмислено изравнява правата на всички граждани на страната, е приет от събранието на 26 август 1789 г. В него са формулирани редица демократични и хуманистични принципи. Провъзгласяването на свободата и равенството – ставало дума само за политическо равноправие и равенство пред законите, – като естествени и неотменими права на човека било насочено основно срещу деспотизма и съсловното разделение.

правителствата. Свободата предполага да можеш да правиш всичко, което не вреди на другите. Така упражняването на естествените права от всеки човек е само в онези граници, които гарантират и на другите членове на обществото, че ще се радват на същите права. Границите могат да бъдат определени със закон“. Според документа “законът е израз на обща воля“. Декларацията е неубедителна и логически объркваща. Революционна Франция се превръща в кървава тирания на практически неограничена централна власт и дефицит на личностна свобода. От всичко това бащата на консерватизма Едмънд Бърк⁷ заключава: “Абстрактното съвършенство на естествените права е техният практически дефект“⁸.

В преамбюла на Хартата на ООН от 1945 г.⁹, пише: “Ние, народите от Обединените нации, сме решени да потвърдим вярата си във фундаменталните права на човека, в достойнството и ценността на човешката личност, в равните права на мъжете и жените, както на нациите, големи и малки...“. Но според Хартата няколко суверенни държави, а не някакъв международен орган упражняват власт в своите граници, законната намеса е крайно ограничена, а истинският контрол се упражнява от няколко велики сили. Тези широко обхватни декларации и трактовки и ограничените възможности за прилагането им са характерни за международните разисквания по правата на човека в последните 80 години. През 1948 г. е

---

⁷ Едмънд Бърк (1729-1797) – политически философ, британски парламентарист

⁸ Edmund Burke, *Reflections on the Revolution in France*, *Select Works of Edmund Burke*, p.151

⁹ Хартата на ООН, Уставът (Хартата) на Обединените нации е договор, който образува и основава международната Организация на обединените нации Той е подписан на Конференцията за международна организация на обединените нации в Сан Франциско, Калифорния, САЩ на 26 юни 1945 г. Договорът влиза в сила на 24 октомври 1945 г., след като е ратифициран от петте постоянни члена на Съвета за сигурност – Великобритания, Китай, САЩ, СССР (Руска федерация) и Франция.

приета „Всеобщата декларация за правата на човека“¹⁰, от Общото събрание на ООН. Декларацията провъзгласява:

Член 22 “Права“, “Социална сигурност“;

Член 23 “Право на труд и на защита срещу безработица“;

Член 24 “Правото на почивка и свободно време“;

Член 25 “Правото на жизнен стандарт, съвместим със здравето и благополучието на индивида и неговото семейство“.

Този документ декларира, че изброените прекрасни „цели“ се обявяват за „права“, като се пренебрегва факта, че прилагането зависи от обстоятелствата и от готовността на една група хора да понесат социалната тежест за сметка на друга група. Отчитайки тези недостатъци, проф. Мери Ан Глендъл в своя лекция от 2000 г. заключава: “Всеобщата декларация изиграва скромна, но не незначителна роля за поддържане жив духа на свободата. За това тя трябва да бъде приветствана.“¹¹

Последвалите конвенции на ООН, свързани с правата на човека са:

1952 г. – „Политическите права на жените“;

1965 г. – „Расовата дискриминация“;

1966 г. – „Икономическите, социалните и културните права“;

1966 г. – „Гражданските и политическите права“;

1979 г. – „Дискриминацията на жените“;

1984 г. – „Мъченията“;

1989 г. – „Правата на детето“.

---

¹⁰ „Всеобщата декларация за правата на човека“ е приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1948 г. Тя е преведена на поне 375 езика и диалекта, което я прави най-превеждания документ в света. Декларацията е първото значително постижение на световната организация в тази област и първото записване на световно ниво на права, чиито носители са всички човешки същества.

¹¹ Цитат от непубликувана лекция на проф. Глендъл от 2000г в института за изследвания върху САЩ в Лондонския университет.

В началото на новото хилядолетие се дефинираха „Десетте принципа на Глобалния договор на ООН“¹²:

Принцип 1: Бизнесът трябва да подкрепя и уважава международно признатите права.

Принцип 2: Да се гарантира, че компаниите не са съучастници в нарушения на човешките права.

Принцип 3: Бизнесът следва да приеме свободата на сдружаване и ефективно признаване на правото на колективно договаряне.

Принцип 4: Елиминиране на всички форми на принудителен труд.

Принцип 5: Ефективно изкореняване на детския труд.

Принцип 6: Елиминиране на дискриминацията по отношение на наемането на работа и заетостта.

Принцип 7: Бизнесът трябва да подкрепя превантивния подход към екологичните предизвикателства.

Принцип 8: Приемане на инициативи за стимулиране на по-голяма екологична отговорност.

Принцип 9: Стимулиране на развитието и разпространението на екологични технологии.

Принцип 10: Бизнесът трябва да работи против корупцията във всичките ѝ форми.

Създаването и прилагането на тези документи, отразяващи международната загриженост за правата на човека в съвременния свят на

---

¹² „Глобалният договор на ООН“ е доброволна инициатива на Обединените нации за насърчаване на бизнеса в световен мащаб да възприема устойчиви и социално отговорни политики и да докладва за тяхното изпълнение. Обявен е официално на 31 януари 1999 г. от Генералния секретар на ООН Кофи Анан, а стартира своята дейност на 26 юли 2000 г. Цели се постигане на устойчива световна икономика, която осигурява трайни ползи за хората, общностите и пазарите.

глобализация, изискват международен ред, основаващ се на суверенни държави, чиито правителства носят отговорност за прилагането им.

В съвременното глобално, демократично и свободно общество ограничаването властта на управляващите и защитата на законните човешки права могат да са резултатни когато не се допуска двусмислие и колебание с прилагането им, и се основават на съответната историческа потребност и морална нужда на обществото. В своята реч в Ню Йорк от 1 септември 2001 г. британският министър на финансите Гордън Браун¹³ предлага “Нова конституция на глобалната икономика.”¹⁴ Тази нова конституция би трябвало да се създаде върху принципите на политическата култура, в която всяко човешко същество има своята абсолютна морална стойност, която всяка власт трябва да уважава. Принципите да са на основата на цивилизовано изкуство на управление в глоболизиращото се общество, в което управляващите трябва да носят отговорност пред бъдещето на човечеството в съвременния глоболизиращ се свят, в който силата не трябва да замества правосъдието. Свят, в който свободният търговски обмен на стоки, технологии, наука, знание, информация между всички народи и хора би реализирал идеята и философията за глоболизацията на човечеството като перспектива за развитието на обществото и на човешкия род.

„Конституциите - според Маргарет Тачър – трябва да се пишат върху сърцата на хората, не само върху хартия“¹⁵. Според вицепрезидента Ал Гор¹⁶:

---

¹³ Джеймс Гордън Браун е британски политик, член на британския парламент, бивш министър-председател (27 юни 2007 - 11 май 2010) на Обединеното кралство и лидер на Лейбъристката партия от 2007 до 11 май 2010. До 27 юни 2007 е канцлер на хазната на Обединеното кралство (длъжност, отговаряща на министър на финансите). Водач на лейбъристката партия от 24 юни 2007 г. до 11 май 2010 година. Член на британския парламент.

¹⁴ Реч пред Council for Foreign Relations, Ню Йорк, 1 септември 1999г.

¹⁵ Тачър, Маргарет, книга „Живот и политика“, глава 4 “Права на човека“, стр.554

¹⁶ Албърт Арнолд „Ал“ Гор, Младши е американски политик, преподавател, бизнесмен и природозащитник, лауреат на Нобелова награда за мир през 2007 съвместно с

“Модерните времена доведоха до конфликт между мозъка и тялото в хората, между човека и природата. Създаде се нов вид пристрастеност, цивилизацията се е пристрастила да изконсумира докрай Земята. Ако не намерим начин драстично да променим цивилизацията и начина на мислене за отношенията между хората, между човешкия род и земята, децата ни ще наследят пустиня“¹⁷. Ето защо е необходима нова глобална конституция, отразяваща променящите се потребности на индивида, която да бъде написана на хартия и в сърцата на хората, но и осмислена в съзнанието на човека.

По повод изказване на президента Доналд Тръмп¹⁸ на срещата на Г-7 в Биариц, Франция от август 2019 г. и преди всичко в речта му пред Общото събрание на ООН през септември 2018 г. в международната и българската преса бяха публикувани мнения на политически анализатори, че с изказването си президентът Тръмп е обявил края на глобализацията със своето ключовото послание в словото си: „Отхвърляме идеологията на глобализма и прегръщаме идеологията на патриотизма“. По този повод във вестник „24 часа“ журналистът Валери Найденов пише: „Големият сюжет на срещата в Биориц, а и на предишната в Канада е Тръмп срещу всички останали. Всъщност сблъсъкът е между новия протекционизъм на САЩ и агонизиращия глобализъм, към който като удавници са се вкопчили

Междуправителствения панел за климатични промени. Албърт Гор заема 45-ия вицепрезидентски пост в администрацията на Бил Клинтън от 1993 до 2001 г. Преди това е бил в камарата на представителите и сенатор от щата Тенеси. Ал Гор е номиниран от демократите в кампанията за президент на САЩ в изборите през 2000 г. Гор печели народния вот с около половин милион гласа повече от опонента си от Републиканската партия Джордж Уокър Буш, но според американската конституция губи в Избирателната колегия с 271 на 266 гласа.

¹⁷ Al Gore, *Earth in the Balance: Forging a New Common Purpose* (London: Earthscan) 1992, p. 163

¹⁸ Доналд Джон Тръмп (на английски: *Donald John Trump*) е американски бизнес магнат, милиардер, автор и медийна личност, четиридесет и пети президент на САЩ.

европейските лидери. Засега глобализаторският елит, като по чудо се задържа на повърхността, но очевидно е изоставен от светлото си бъдеще.“¹⁹ В сайта Liberta.bg е публикувано: „Изказването на Доналд Тръмп пред Общото събрание на ООН отразява цялата двойственост както на персонажа, така и на днешната роля на САЩ в света, то е свързано с възгледите му за глобализацията, на които остана верен и в речта си пред Общото събрание на ООН.“²⁰

Тези и подобни политически коментари и анализи отхвърлят разбирането, че глобализацията не зависи от една личност, от една държава. Както и че глобализацията е едно от най-хубавите неща, които са се случили на човечеството, за което са бленували и мечтали такива светли личности като Еразъм Ротердамски, Толстой и др. Нима можеш да спреш интернет и първата човешка необходимост - общуването, както и желанието на човек да търси и открива по-добро съществуване и смисъл в живота си. В книгата „Лексус и маслиновото дърво“ Томас Фрийдман споделя: “Чувствата ми към Глобализацията много повече наподобяват отношението ми към изгрева, харесва ми, че слънцето изгрява всяка сутрин. Това носи повече добрини, отколкото злини. Но аз не бих могъл да променя ситуацията. Глобализацията е една огромна, прекрасна магистрала, но за съжаление от време на време по нея се движат и хора с недобри и нечисти намерения.“²¹

Човечеството изживява поредната своя техническа революция и свързаната с тези достижения Глобализация. За съжаление то не открива съответстващи на новите реалности морални норми. В книгата си „Защо вярвам в Бог“, авторът Симеон Попов²² се спира на един исторически момент,

---

¹⁹ Валери Найденов <https://m.24chasa.bg/mnenia/article/7624332> © www.24chasa.bg

²⁰ <https://vz.ru/politics/2018/9/25/943349.html>

²¹ Фрийдман, Томас. Книга „Лексус и маслиновото дърво“, стр.23

²² Попов, Симеон, общественик, духовно лице, писател.

в който се прави опит да се премахне вярата и Бог. По време на Великата френска революция материалистическите учения на Холбах почнали да се осъществяват на дело. Безбожието взело връх. Общинските съветници на Парижкото кметство предложили да се премахне християнството и да се замени с поклонение на Разума. “Природата и Разума – това трябва да са нашите Богове.“ На 10 ноември 1793 г. в църквата Парижката Света Богородица бил учреден тържествен празник на Богинята на Разума. За Богиня на Разума била определена знаменитата тогава актриса Майляр. Облечена в бели дрехи, синя мантия, червен калпак, в триумфална колесница, тя била заведена във френския Конвект, където била приета от председателя в името на френския народ. Водачите на Франция бързали да поднесат на новата Богиня почитанията си. С Бога било свършено. Но не и с историята, която продължила своя закономерен ход. За 90 години Франция била разтърсена от 13 революции. Половината от децата в Париж били незаконородени. Повече от 500 хиляди французи намерили смъртта си под гилотината. Десетки хиляди деца били намерени, захвърлени в каналите. Петнадесет години след прочутия 10 ноември 1793 г. лекар от Неапол бил извикан да даде помощ на умираща жена. На тавана на една кръчма той намерил същество, загубило човешкия си вид. Върху гнила слама лежала жена, обвита в нечисти дрехи. По лицето ѝ имало следи от минал разюздан живот. Смядта и гледката предизвикали у лекаря дълбоко отвращение и искрено съчувствие. *Коя сте Вие?* - попитал той. „*Аз бях богинята на разума*“ – прошепнала с последни сили издъхващата“.²³

Според редица социологически изследвания е налице огромен проблем:

---

²³ Попов, Симеон. Защо вярвам в Господ?, част 22 „Доволство, радост, мир“ стр.399

- рекламите са по-познати от Десетте божи заповеди и седемте смъртни гряха;

- Моловете са новите култови места и приемаме, че пазаруването е посещение за развлечение;

- Лошото отношение към човека е оправдано, щом има печалба;

- Дългът не ни безпокои, щом купуваме ненужни стоки и ходим на почивка на кредит;

- Съдим за човек най-вече по автомобила, който управлява.

- Парите са се превърнали в новата религия.

През лятото на 2019 г. в Лос Анджелис на специална пресконференция режисьорите Франсис Фред Копола²⁴ и Мартин Скорсезе²⁵ се обявяват за прочистване на филмовите продукции и киноиндустрията от един нов вид свръхгерои. Тези супер велики, красиво нарисувани комиксови герои, безапелационно и със замах с изваяните си мускули спасяват цялото човечество от поредната чудовищна заплаха, пред която се е оказала Земята и светът²⁶. Такива свръх-хора биват насаждани и налагани като нови Богове в политиката, бизнеса, културата и обществото като съществен елемент от деградацията евтин популизъм на съвременното и кризата за силни личности.

Съвременната глобализация в света на свръхмодерните технологии, средства за комуникация, свободният начин на общуване, възможността за пътуване, пораждаат въпросите относно моралните принципи, заложиени в

---

²⁴ Франсис Форд Копола е американски режисьор и сценарист, световноизвестен най-вече с трилогията – *Кръстникът*, както и с епичния филм за Виетнамската война *„Апокалипсис сега“*. Той се счита за централна фигура на вълната на киното New Hollywood.

²⁵ Мартин Чарлс Скорсезе е американски кинорежисьор, сценарист, продуцент и филмов историк от италиански произход, носител на награди „Оскар“, „Сезар“, „Грами“, две награди „Бодил“, три награди „Еми“, по четири награди на „БАФТА“ и „Златен глобус“.

²⁶ <https://webcafe.bg/kino/382492432-fransis-ford-kopola-skorseze-e-prav-filmite-na-marvel-sa-zhalki.html>

нравствените устои на всяко общество. Според Виктор Юго²⁷: „Материалният свят се крепи на равновесието. Моралният – върху справедливостта“. Именно нарушеното равновесие в материалния свят и компрометирания баланс на етичните категории на морала, чрез налагането на нови божества – пари, материалните ценности, с които се създава новата свръх потребителска култура, както и широко рекламирани лица от политиката, шоу-бизнеса, културата, на които се придава божествен ореол, променят моралните норми и устои на отделния индивид в глобалното общество.

Предизвикателството пред глобализацията, традиционните държави и свръхзнаещите индивиди е да се открие здравия баланс между запазване на чувството за идентичност, общност, нация като символ на самоуважение и принадлежност към дом и род, и тежкия сблъсък с неимоверно бързия и променящ се модел на обществото като икономика, култура и отношения между хората. Бъдещето на глобализацията ще зависи от постигането на този баланс. Това налага извода, че човечеството се нуждае от нова система от ценности, която да търси верни отговори на сложните въпроси за формиране на нов мироглед, нов начин на общуване, нов начин на мислене и възприятие.

---

²⁷ Виктор Мари Юго е френски поет, писател, драматург, романист, художник и общественик. Определян е за един от най-великите мислители на човечеството. Считан е за един от най-известните и важни френски писатели, дали отражение, както върху литературния, така и върху политическия живот на страната.